

Практикум з румунської дипломатичної термінології

Укладач А.Д. Котюшко

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Практикум з румунської дипломатичної термінології

Практикум

Укладач А.Д. Котюшко

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

2024

УДК 811.135.1'373.45:327](076)

П-691

Друкується за ухвалою Вченої ради
факультету історії, політології та міжнародних відносин
Чернівецькій національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 8 від 29 травня 2024 року)

Укладач А.Д. Котюшко

П-691 **Практикум** з румунської дипломатичної термінології /
уклад.: А.Д. Котюшко. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.
Федьковича, 2024. 52 с.

Видання допоможе студентам які обрали вивчення дисципліни «Румунська мова дипломатичних документів», спеціальності міжнародні відносини, систематизувати, збагатити та вдосконалити дипломатичну термінологію, оволодіти навчальним мінімумом дипломатичних термінів. Беручи до уваги той факт що студенти в майбутньому будуть перекладачами, посібник пропонує тексти для перекладу для удосконалення перекладацьких навичок майбутніх спеціалістів з інтерпретації тексту.

УДК 811.135.1'373.45:327](076)

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2024

Analizați limbajul diplomatic în cele trei texte vechi românești propuse mai jos și comparați-le cu texte vechi în limba ucraineană:

**MINISTRUL ROMÂNIEI LA ATENA, GHICA, CĂTRE
MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE, STURDZA**

R 61 confidențial

Atena, 25 martie (st.n.) 1883

Institutul Diplomatic Român 186 (r.g., 31 martie) Domnule Ministru, Ieri, joi, 24 Martie, Adunarea Deputaților a ținut ultima sa ședință, din sesiunea actuală, cu toată dorința exprimată de Președintele Consiliului Miniștrilor de a se mai consacra încă câteva ședințe la examinarea unor proiecte de legi urgente. Grație dezmădulării opoziției în urma încetării din viață a lui Koumoundouros și a deciziei luate de către o parte din membrii ei de a nu mai împiedica lucrările legislative prin abținerea lor, lucrările Adunării s-au putut expedia în mod mai regulat și Ministerul a obținut nu numai votarea bugetelor, astfel precum au fost prezentate de dânsul, dar și un număr însemnat de alte proiecte de o importanță secundară și care s-au votat mai fără discuție. Într-una din cele din urmă întrevederi ce am avut cu Domnul Președinte al Consiliului de Miniștri, Excelența Sa nu mi-a ascuns preocupările sale în privința greutăților ce va întâmpina la aplicarea impozitelor din nou votate. O altă chestiune, aceea a completării Ministerului, preocupă pe Președintele Consiliului. Retragerea iminentă a Domnului Kaligas, actualul Ministru de Finanțe, se consideră ca pozitivă. Ea se atribuie de către unii unor neînțelegeri ce s-ar fi ivit în sânul Consiliului, iar de cei mai mulți unei reale oboseli care a paralizat forțele acestui eminent om de Stat și care, trebuie să o constat, s-a manifestat în sânul Parlamentului, unde Domnul Trikoupis s-a văzut silit a susține aproape singur lungile și obositoare discuții la care a dat loc chestiunea bugetară. Mai multe nume circulă pentru locurile vacante din Minister. Dintre

acestea se poate considera ca sigură intrarea în Cabinet a Domnului Contostavlos, precum am avut onoarea a vă comunica într-un recent raport. În această zi, ziua aniversară a Independenței Greciei, s-a celebrat prin un Te Deum, cântat la Biserica Mitropoliei și la care au asistat Familia Regală, Corpul diplomatic, Deputații și înalții funcționari. Primiți vă rog, Domnule Ministru, încredințarea prea înaltei mele considerații.

AMAE, Arhiva istorică, Atena, vol. 247, f. 338-339

MINISTRUL ROMÂNIEI LA VIENA, CARP, CĂTRE MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE, STURDZA

Viena, 7 aprilie (st.n.) 1883

Dragă Miticus, Pentru astăzi electorale [subl. în orig. – n.ed.]. T. Rosetti care a fost la Vaslui zice că alegerea lui Maiorescu întâmpină greutăți – nu știu întrucât [cât] aceasta corespunde cu faptele sau numai cu natura prea sucită a lui Teodor – dar fiindcă Lupașcu este la București, te rog vorbește cu dânsul să-i spui ce qui en est. Eu am scris lui Lupașcu acum vreo două săptămâni, dar nu am primit nici un răspuns. Ștef.[an] Mihăilescu (Rom. Liber.) își pune candidatura la Focșani și e sprijinit de Comitetul Voinov; dacă ai prilejul de a pune un curent pentru dânsul cred că ar ieși interesul tuturor. Acum politice. – Pester Lloyd a publicat alalteieri un articol în care a expus teza lui Elliot adică că [sic!] tratatul de [la] Londra nu face decât una și că ideea de a primi unele părți și de a respinge altele nu a putut ieși decât din capul vreunui român suprinteligent. Toate acestea nu au altă valoare decât a ne arăta că lor le este frică să nu se aleagă cu nimic. De aceea tendința de a stabili o perfectă solidaritate între Barrère și Comisiunea Europeană, ceea ce [e] posibil în teorie dar imposibil în practică de îndată ce nu vom vrea noi. Eu aş merge la nevoie până [la] a ieși

din Comisiunea Europeană, ceea ce sub punctul de vedere al intereselor noastre nu ne jicnește întru-nimic, căci am rămâne pur și simplu în stare ante bellum ('76), minus Ozacov [Oczakow – n.ed.], ceea ce tot nu putem împiedica. Deocamdată însă toate acestea sunt numai des ballons d'essai. Le vom vorbi mai pe larg la vremea cuvenită; până atunci eu le voi zice la toți că e inutil de a discuta înaintea întoarcerii Regelui. Al tău frate devotat for ever.

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE, STURDZA, CĂTRE REGELE CAROL I (SESTRI, ITALIA)

București, 14/26 martie 1883

Maiestate, Preamilostive Rege și Domn, La Te Deum-ul festiv de astăzi din biserica mitropolitană, inimile și sufletele tuturor celor prezenți în număr mare au fost alături de Majestățile Voastre, preamilostivii noștri suverani. Această zi aparține în întregime Maiestății Voastre, căci țara și oamenii României datorează această zi muncii devotate și pline de abnegație, gravei și măreței judecăți, dragostei sincere și loiale a domnitorului lor. Am trăit vremuri grele cu lupte interne și externe, vor mai veni vremuri grele, dar mărețe și însemnate lucruri au fost realizate sub cârmuirea Maiestății Voastre, avem cu toții încredere statornică și nesperată nădejde în viitor sub conducerea slăvitului nostru rege. Orașul întreg este împodobit cu drapele, iar soarele strălucește, întărind atmosfera de sărbătoare. Incognito-ul pe care l-ați ordonat cu strictețe, a obligat Consiliul de Miniștri să se adreseze doar contelui și contesei de Vrancea [regele Carol I și regina Elisabeta – n.ed.] pentru a prezenta la picioarele tronului cele mai devotate sentimente. Miniștrii străini n-au îndrăznit să trimită, sub acest nume, o telegramă Maiestăților Voastre, pentru a da expresie devotatelor lor urări de sănătate. Dar mai ales acest incognito a

împiedicat multe inimi fidele și loiale să felicite Maiestățile Voastre cu ocazia sărbătorii de astăzi. Pe cât de frumoasă și primăvăratecă a fost duminica plecării Majestaților Voastre, pe atât de iernatică s-a dovedit restul săptămânii. Un vânt din nord a adus multă zăpadă și împreună cu aceasta un frig care a durat mai multe zile, ajungând până la minus 8°. Pentru semănăturile de iarnă, această primăvară întârziată este binefăcătoare, dar munca câmpului suferă din această cauză și lipsa de furaje este puternic resimțită. Suntem însă bucuroși că Majestațile Voastre au schimbat iarna târzie cu o, sperăm, splendidă primăvară sudică.

Am primit de la Ministrul nostru de la Roma o telegramă în care este vorba despre așteptarea unei vizite la Roma. Sper că la Curtea italiană se va înțelege ușor că această călătorie de refacere a Majestații Voastre nu trebuie scurtată printr-un ceremonial obositor. Am puține lucruri noi de raportat Maiestații Voastre, pentru că peste tot domnește o liniște desăvârșită. După întoarcerea mea de la Turnu Severin mi-au fost prezentate călduros, conform obligațiilor, hotărârile Conferinței de la Londra de către Ministrul englez și cel german. Nu s-a dat acestei recomandări o importanță mai mare decât de obicei. Se pare însă că de partea austriacă s-a mizat și se mizează încă pe o acțiune mai hotărâtă. Cel puțin la Viena se nutrește această speranță. Ministrul englez mi-a citit nota sa către lordul Grainville. În cuvinte puține și clare, el analizează punctul nostru de vedere. Din păcate diplomația a ajuns într-un cerc vicios, ca orice demers bazat pe premise false. Deși lordul Granville a constatat de două ori în nota sa circulară că România n-a semnat Regulamentul de la Galați din 2 iunie 1882, acest act este considerat totuși drept un document al Comisiei Dunării. De asemenea, lordul Granville pune într-o lumină falsă starea de lucruri reală, legată de Schelde. Nu se știe dacă ne aflăm în fața

necunoașterii sau a unor denaturări intenționate a faptelor istorice. Cred că oamenii de stat europeni au renunțat la cultul adevărului, pentru a venera doar închipuirile. Cărțile albastre englezești, câte au apărut, au fost trimise Maiestății Voastre. Permiteți-mi, Majestate, să aduc la picioarele tronului urările cele mai adânci și mai sincere regelui și reginei mele și în același timp supunerea respectuoasă și credința cu care rămân preaplecatul slujitor al Maiestății Voastre. ANIC, Casa Regală, dosar 11/1883.

<https://idr.ro/publicatii/DDR1883.pdf>

СПРАВОЗДАННЯ РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО АНДРІЮ НІКОВСЬКОМУ

Берлін, 8 грудня 1920

Вельмишановний пане Міністре. Остання кур'єрська пошта й кур'єрський багаж відійшли до 27 листопада через кур'єра Рубіса. Тепер маю за честь доложити Вам слідуєчі справи. 1) Я звертаю Вашу увагу на грошовий стан Посольства. Посольство живе майже виключно із фондів, які Посол [Микола] Василько дає, бо по нашій невдачі консульські збори зменшилися до мінімуму. Посол [Микола] Василько обіцяв мені і далі дбати про Посольство УНР у Німеччині, так що я цілком заспокоєний, бо я його слову вірю. Уважаю тільки за свій обов'язок звернути на це увагу Міністерства закордонних справ. 2) Із-за браку коштів не міг я тому сейчас замовити друк кур'єрських листів, бланків та дипломатичних і горожанських паспортів. По Вашій телеграмі, в якій Ви наказуєте приступити до евентуальної реалізації посольського майна, я негайно розпорядив друк всіх замовлень і сподіюся,

що вже на протязі цього місяця відішлю до Міністерства перший транспорт. По гроші звернувся я до п[ана] Посла [Миколи] Василька, евентуально сам роздобуду їх позичково.

3) Взагалі старатимусь роздобути позичкою для Посольства УНР в Німеччині фондів, щоби так важний апарат для нашої державної справи не став. Бо тут всі урядовці не мають так як у державах з хорошою валютою, заощаджених копійок, і невиплата жалування потягла би за собою катастрофу цілого апарату. Правда, я не вірю, що знайдеться чоловік, який би під теперішню хвилю нам щось позичив. Але пробувати треба. Коли удалось би, то тоді міг би я і Міністерству кілька тисяч місячно пересилати.

4) Поки я ще надію маю дістати гроші від [Миколи] Василька або їх самому роздобути, так довго я майна Посольства реалізувати не буду. Вже, головно, із тої причини, що ціле помешкання посольської палати замешкує Посол [Микола] ДЕПАРТАМЕНТ ЧУЖОЗЕМНИХ ЗНОСИН. ПОСОЛЬСТВО УНР В НІМЕЧЧИНІ 757 Порш, а тільки звідтіля можна би щось продати. Він це, може, зле зрозуміє, й наражу себе й Вас, пане Міністре, на якусь неприємність. Коли Ви другої думки, що Державі обов'язково треба за всяку ціну роздобути фондів, то прохаю Вашого спеціального розпорядження.

5) Посольство вислало з нагоди Білорусько-Литовської угоди дуже теплий привіт білоруському Послові [Олександр] Цвікевичеві, який на нього так само тепло відповів. В розмові виложив мені Посол [Леонард] Заяць і [Олександр] Цвікевич широко білорусько-литовські плани. Вони зробили свого роду польськоукраїнську угоду. Але разом пертрактують із поляками і навіть із большевиками.

6) В розмові із Послом Угорщини Еміхом міг я констатувати дуже ворожий настрій угрів до Чехо-Словаччини. Угри за всяку ціну стараються зірвати ЧехоСловакію або в Карпатській

Русі, або у Словаччині і таким чином дістати союз із поляками. Це вони хочуть зробити або мирним шляхом, плєбісцитом, або, не виключено, й оружжям. 7) Так само мав я побачення на гостині із графом Бідінгеном, мужем довір'я угорського і баварського Правительства, доброго знайомого Посла [Миколи] Василька, разом із п[аном] Міністром [Христофором] Барановським. Про всі деталі докладе усно п[ан] Посол [Арнольд] Марголін. 8) Змінена політична ситуація вимагає від Посольства деякої зміни головних напрямків праці. Як довго політична ситуація не виясниться, то Посольство мусить у своїх політичних виступах заховати деяку резерву. Головну свою увагу постало але Посольство на допомогу інтернованій українській армії у Польщі. Посольство УНР дало ініціативу до слідууючої акції: я звернувся особистими нотами до послів Англії, Франції, Бельгії й Америки з проханням о посередництво перед їх Червоними Хрестами в справі допомоги нашим полоненим. Заразом Посольство зателеграфувало до наших місій в Бельгії, Лондоні і Парижі, щоби домагалися так само допомоги а) із складів Антанти, які знаходяться у Польщі, б) із складів, які знаходяться в Німеччині, в) із складів, які є у Франції, Англії і Бельгії. Вже тепер я маю певність, що у Німеччині я, через добрі зв'язки до французів і англійців, таки дещо одержу. План загальний іде для допомоги по 4 точках: 1) медикаменти, 2) харчі, 3) убрання, 4) культурно-просвітні потреби, книжки і т[ак] д[алі]. Я прохаю Міністерство подати негайно до відома табори, де українська армія інтернована й яким шляхом висилати посилки. 9) Роблю Вас, Вельмишановний пане Міністр, вже тепер уважним, що услуги чужинців ми можемо тільки таким шляхом дістати, щоб і їх особистій амбіції щось дати. У нас орденів нема і т[ак] д[алі], а самим обідом або вечерею цього

зробити не можна. Я думаю, отже, що працюю по Вашій думці, коли за великі услуги обіцєю і дещо для честолюбія рішаючих чужинців. Я маю вигляди дістати один вагон медикаментів від французького Червоного Хреста у Берліні через п[ана] Обрена. Це є шеф Червоного Хреста при французькому консуляті у Берліні, за це але повинен я для нього вистаратися титул консула УНР *honoris causa*. Коли справа зреалізується, що я перешлю Вам на пергаменті написаний диплом для підпису та прибиття печатки. Я думаю, що за подарунок медикаментів, якого вартість буде около мільйон нім[ецьких] марок, це зробити варто. Також і тому, що хай француз і ходить з українським титулом, і домагається його признання. Коли Ви другої думки, то прохаю телеграфічного розпорядження, щоби припинити розмови. 10) Дня 4 грудня було Посольство УНР у Німеччині запрошене на чай до Амбасадора Франції [Charles'я] Laurent'a. На чаю був присутній весь дипломатичний корпус. При цій нагоді мав я довші розмови із радником англійського Посольства лордом [Hay Victor'ом] Kilmarnock'ом і радником французького Посольства графом [René Doynel de] Saint-Quentin. Обидва заперечили дуже рішучо чутки про французько-німецькі переговори про Схід. 11) Дня 7 грудня дало Посольство УНР у Німеччині чай. Присутні були: Посол Фінляндії, Латвії, Литви, Естонії, Польщі, Білорусії, Чехо-Словачії, Угорщини, Арменії, Грузії, Кубані, Австрії із дипломатичними корпусами. Окрім цього була і вся українська колонія. Чай зробив дуже добре вражіння. Дня 21 ц[ього] м[ісяця] буде запрошена на чай ціла німецька преса. Із тих чаїв старається Посольство УНР у Німеччині вив'язати контакт між всіма «Randstaaten'ами» та сусідами і впливати на користь нашої справи на поодинокі посольства. Прохаю Вас

прийняти вираз моєї глибокої пошани. [Роман Смаль-]
Стоцький.

https://tsdavo.gov.ua/wpcontent/uploads/2022/07/kavunnyk_unr_archive.pdf

Analizați limbajul documentelor diplomatice din perioada interbelică:

DOCUMENTE DIPLOMATICE ROMÂNE SERIA a II-a Volumul 18 Partea a II-a 1 iulie – 31 decembrie 1936

196 MINISTRUL ROMÂNIEI LA PARIS, CONSTANTIN
CESIANU, CĂTRE MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE T.
nr. 3 834, din 7 septembrie 1936, ora 21.20 Înreg. la nr. 49 857, din
8 septembrie 1936 Paris Confidențial.

Am avut o foarte lungă întrevedere cu președintele
Consiliului de Miniștri. Rar îndelungul misiunii mele am găsit o
primire atât de caldă și îndrăznesc a o spune, m-a mișcat atenția atât
de încordată ce am simțit în tot timpul expunerii mele, îndurerat de
anumite incomprehensiuni, în general neoficiale, subliniate de mine
și care fac un ocean pe care dușmanii Franței, ca și ai României,
nu vor lipsi tot mai mult a-l specula atât la noi cât și aici, oriunde le
va fi de folos. Domnia Sa m-a asigurat, față de felul obiectiv cum l-
am informat (și era foarte bine informat), că Guvernul său nu poate
și nu va pune o clipă la îndoială politica Guvernului român, care,
sub imboldul Majestății Sale Regelui, cadrează cu sentimentele și
interesele permanente ale poporului român, sentimente și interese
care nu pot găsi decât sprijinul afectuos și deplin al Guvernului

francez. Presa, spune Domnia Sa, nu a făcut numai o dată erori îngreunând situația Guvernelor. Repercursiunile s-au văzut fără întârziere în țările țintă ale atacurilor lor. Nu pot, a adăugat Domnia Sa, nimic față de ea prin presiune. Voi căuta să fac prin Quay d'Orsay, prin persuasiune, preconizând o linie măcar de prudență și în însăși interesul Franței. Am convingerea că putem conta pe Domnia Sa, așa cum de altfel am Institutul Diplomatic Român 284 semnalat de acum câteva luni. Mulțumindu-mi cu o impresionantă cordialitate m-a rugat să nu ezit a-l vedea ori de câte ori interesul ambelor țări ar cere-o.

216 MINISTRUL AFACERILOR STRĂINE, VICTOR ANTONESCU, CĂTRE MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE T. f. n., f. d. Înreg. la nr. 50.830, din 15 septembrie 1936 [Bratislava] Strict confidențial. Pentru Majestatea Sa Regele și președintele Consiliului de Miniștri. Convorbirea avută sâmbătă cu președintele Beneș și cei doi miniștri, la reședința de vară a domnului Beneș, și cele două ședințe de duminică, au decurs într-o atmosferă cordială, cu deplină înțelegere asupra problemelor principale. Atât domnul Beneș, cât și domnul Krofta au înțeles de ce nici noi și nici iugoslavii nu putem da curs, pentru moment, propunerii ce cunoașteți. Vă dau mai jos textul pe care am reușit a-l trece în proces verbal în această chestiune. Domnii Stoiadinović și Antonescu au luat cunoștință de proiectul de Documente Diplomatice Române, II, 18, 1 Iulie - 31 Decembrie 1936 307 „protocol pentru precizarea angajamentelor în vigoare între statele Micii Înțelegerii prezentat de domnul ministru Krofta și al cărui text este anexat prezentului proces verbal și fiind dat că acest proiect de o importantă extensiune a angajamentelor prevăzute de Pactul de

organizare al Micii Înțelegeri, din 16 februarie 1933, ei îl vor supune Suveranilor lor. Recunoscând interesul ce îl prezintă acest proiect, ei se declară gata a-l examina cu cea mai binevoitoare atenție, în cadrul celorlalte angajamente internaționale ale lor și ținând seama de rezultatele viitoarei conferințe a puterilor locarniene. În comunicat nu se face mențiune de această propunere. Se vorbește numai de hotărârea celor trei state de a-și întări securitatea îmbinând în mod mai strâns și efectiv puterile lor. În chestiunea Dunării, am avut o consfătuire prealabilă cu ministrul Contzescu, în intenția domnului Titulescu era să facă demersuri pe lângă puterile ce fac parte din Comisia Europeană a Dunării, Franța, Anglia și Italia înainte de Conferința de la Bratislava. Cum aceste demersuri n-au fost făcute, am socotit preferabil să evităm publicitatea pentru moment și să nu înscriem nimic în comunicat. Ne-am asigurat însă de sprijinul Micii Înțelegeri. Iată textul ce va figura în procesul verbal: „În momentul în care România va socoti oportun a întreprinde negocieri în vederea obținerii suprimării Comisiei Dunării sau modificării actualului său regim, celelalte două state ale Micii Înțelegeri vor sprijini cererile României. În ce privește eventuala denunțare a clauzelor militare de către Ungaria, s-a admis în principiu, ca sancțiune din partea noastră, suspendarea aplicării procedurii prevăzute de tratatele referitoare la minorități. Textul definitiv din procesul verbal și din comunicat se va stabili mâine. Primirea la Bratislava și manifestația de duminică seara au avut loc într-o atmosferă deosebit de călduroasă. Antonescu [Note marginale:] MS Regele; Pr. Cons. AMAE, Fond 71/Cehoslovacia, vol. 11 (Telegrame, 1935-1936), f. 220-22

<file:///C:/Users/Administrator/Downloads/DDR21936.pdf>

CUVÂNT ÎNAINTE

al ministrului afacerilor externe

Bogdan Aurescu

Anul 2022 a fost, fără îndoială, cel mai dificil an al diplomației române de după 1989, fiind marcat, la nivel regional și global, de războiul de agresiune declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei. Pacea de pe continentul european, undecetățenii nu au mai experimentat asemenea situații de la al Doilea Război Mondial, a fost zdruncinată, iar modul în care ne raportăm la scopul și mijloacele acțiunii noastre diplomatice s-a schimbat în mod radical.

Diplomația română s-a adaptat rapid la noua realitate, acționândca o veritabilă „diplomație de război”. Ca diplomați, nu pierdemniciodată din vedere scopul acțiunii noastre, acela de a servi interesele țării noastre și ale cetățenilor români, iar pentru acestea, în ultimele luni, ne-am folosit întreaga capacitate de adaptare, acțiune și inovație. „Diplomația de război” pe care ofacem din februarie până acum ne-a testat abilitățile, rezistența, reziliența, capacitatea de descoperi căi noi de acțiune și a inclus, fără a exagera, curajul de merge înainte în cele mai grele momente.

Sub acest asediu al multiplelor crize, nu există, evident, soluții perfecte, dar avem la îndemână lecțiile învățate în ultimii ani, și mai des în 2022, și misiunea fermă de a apăra, împreună cu toți aliații și partenerii noștri, comunitatea de valori și securitate din care facem parte.

În prima fază a războiului, am acționat pe palier umanitar, pentru a-i ajuta pe vecinii nostril ucraineni nevoiți să își părăsească

locuințele din cauza atacurilor ruse, în colaborare cu toate statele și organizațiile care au transmis sprijin umanitar prin intermediul României. Pe măsurăce războiul a continuat, ne-am luat toate garanțiile pentru a asigura securitatea teritoriului și a cetățenilor României și reziliența în fața amenințărilor hibride, în coordonare cu aliații și partenerii noștri, precum și în sprijinul vecinilor cei mai vulnerabili.

Totodată, am făcut toate demersurile la nivel multilateral pentru a sprijini cu instrumente de drept internațional integritatea teritorială a Ucrainei și tragerea la răspundere a Federației Ruse pentru agresiunea comisă.

Pentru combaterea consecințelor războiului în ceea ce privește securitatea alimentară la nivel global, am depus eforturi susținute pentru a fi evitată o criză alimentară globală prin facilitarea tranzitului de cereale exportate de Ucraina către statele care depind de acestea pentru a-și hrăni populația.

În același timp, am continuat să ajutăm Republica Moldova, care a fost sever afectată de războiul din Ucraina, atât prin sprijin bilateral direct, cât și printr-o acțiune diplomatică amplă, menită a mobiliza sprijin din partea altor state și a avansa parcursul de integrare europeană al acestui stat.

Rolul diplomației rămâne esențial, deopotrivă în crize și în perioade de liniște, dar mai ales în timpul crizelor.

Politica externă a României va continua să fie dinamică, pro-activă și alertă, iar prima noastră sarcină este să acționăm ferm și să nu facem niciodată compromisuri când lucrăm pentru obiectivele noastre fundamentale: asigurarea securității și prosperității cetățenilor noștri, pe baza fundamentelor politicii

noastre externe – consolidarea profilului României în Uniunea Europeană și NATO, precum și a Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii. Astfel, acțiunea de politică externă a României a continuat dincolo de palierele complexe de acțiune în contextul războiului de la granițele noastre, în linia predictibilă a apartenenței țării noastre la Uniunea Europeană, a calității de Aliat rezilient, responsabil și de nădejde pe Flancul Estic al NATO și în logica Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii. Această orientare strategică a acțiunii noastre a permis, printre altele, o serie de realizări importante ale diplomației române în anul 2022, evidențiate în acest Raport.

Am continuat, totodată, ambițioasa reformă a activității consulare, lansată în anul 2020, care are ca scop principal oferirea de servicii consulare la standarde înalte, în beneficiul românilor din străinătate. Am obținut deja o serie de rezultate privind digitalizarea, debirocratizarea și profesionalizarea continuă a personalului consular, precum și extinderea și modernizarea rețelei de oficii consulare.

În paginile Raportului, vă prezentăm succint principalele repere ale acțiunii diplomației române din ultimul an, desfășurate sub coordonarea Președintelui României, domnul Klaus Iohannis, și sub îndrumarea Prim-ministrului României, domnul Nicolae Ciucă, un demers de bilanț al Ministerului pe care îl conduc, dar și de transparență instituțională, care are ca scop informarea publicului larg despre activități care pun întotdeauna pe primul loc datoria noastră față de România și cetățenii săi.

Vreau să evidențiez și faptul că în 2022 am marcat 160 de ani de Diplomație Română modernă, iar contextul internațional foarte complicat și dificil a subliniat și mai mult faptul că este

esențial să continuăm să construim modele de acțiune diplomatică eficientă, contribuind în mod concret la progresul și dezvoltarea țării noastre, în spiritul valorilor democratice.

Ministerul afacerilor externe. Reperete acțiunii diplomatice a României. Realizări și cifre.

2022 https://www.mae.ro/sites/default/files/file/anul_2022/2022_pdf/raport_grafic_mae_2022-2.pdf

Memorați termenii diplomatici propuși, și găsiți termenii corespunzători în limba ucraineană:

Acord.(fr. accord, engl. accord sau agreement). Termenul se aplică în general înțelegerilor intervenite între state în diverse domenii ale relațiilor internaționale, îndeosebi în domeniile economic, comercial, financiar, cultural (de exemplu, acorduri comerciale de lungă durată).

Acte peu amical. Este un act care nu constituie un ilicit internațional - cum este cazul unui act de inamiciție - dar este de natură a provoca resentimente din partea altor state. Aprecierea comportării ca 'acte peu amical' este posibilă numai prin referire la cerințele curtoaziei internaționale, neobservarea acesteia putând fi calificată, în anumite împrejurări, drept 'acte peu amical'.

Ad interim (prescurtat: a.i.). Termen latin, are în mod curent sensul de 'provizoriu', 'care ține locul titularului', ,, între timp". În terminologia diplomatică, indică de obicei pe agentul care îndeplinește funcția de șef al unei misiuni diplomatice, atunci când postul de șef al misiunii este vacant sau șeful misiunii este împiedicat să-și exercite funcțiile .

Ad referendum. Ca o etapa intermediara între redactarea si semnarea definitivă, un tratat poate fi semnat ad referendum ('pentru a se referi la el, pana la hotararea definitiva').

Semnarea ad referendum intervine atunci cand reprezentantul este împuternicit să negocieze, dar nu are împuternicire să semneze tratatul decât ad referendum, ceea ce înseamna 'sub rezerva aprobarii guvernului său.

Agent diplomatic. Nume dat reprezentanților diplomatici, indiferent de clasă/rang.

Agrement (fr. si engl. agrément sau fr. agréation). La numirea (acreditarea) unei persoane ca sef al unei misiuni diplomatice, statul acreditant trebuie să ceara acordul prealabil al statului de resedinta asupra persoanei respective (agréer = a accepta, a aproba) .

Acordarea agrementului este o prerogativa a statului acreditar, care nu este obligat, în cazul unui dezacord, să-si motiveze refuzul.

Pentru a se evita eventuale refuzuri oficiale, este uzual să se sondeze guvernul statului străin, în mod neoficial, înainte de a se face o cerere formală pentru agrement (demande d'agreation).

Alternat (fr. si eng. alternat). Este denumirea ce se da ansamblului de reguli procedurale dupa care se efectuează punerea semnăturilor pe tratat, astfel încat să fie respectat principiul egalității statelor. In cazul tratatelor bilaterale, cand sunt mai mulți plenipotențiar, semnăturile se pun față în față, pe partea stânga și pe partea dreaptă. Ele alternează în asa fel încât semnăturile plenipotențiarilor pe exemplarul pe care-l rețin pentru statul lor să fie puse pe primul loc (pe partea stânga).

Când tratatul se semnează de către un singur împuternicit de fiecare parte, semnăturile pot fi puse una sub cealaltă, alternând pe cele două exemplare.

La semnarea unui tratat multilateral, plenipotențiarilor semnează în ordinea alfabetică a statelor părți.

Apatridie. Denumire dată situației juridice a persoanei care nu are nici o cetățenie.

Arbitraj internațional. Mijloc de soluționare pașnică a litigiilor dintre state prin acceptarea sentinței unor arbitrii desemnați de către părțile în litigiu.

Arhiva diplomatică. Totalitatea actelor unei misiuni diplomatice. Arhiva diplomatică este inviolabilă și ea nu poate fi, sub nici un pretext, vizitată sau confiscată de către autoritățile locale atât în timp de pace, cât și în timp de război.

Armistițiu. Înțelegere intervenită între două state beligerante cu privire la suspendarea temporară a operațiunilor militare.

Asistența juridică. Forma de colaborare între state care constă în acordarea reciprocă de sprijin în rezolvarea unor probleme juridice. România a încheiat cu o serie de țări tratate privind acordarea asistenței juridice în cauze civile, familiale și penale. Aceste tratate cuprind dispoziții referitoare la transmiterea actelor de procedură juridică, procurarea de acte de stare civilă, recunoașterea hotărârilor judecătorești, extradarea infractorilor etc.

Atașat (fr. și engl. attache). Există trei categorii de atașați. Din prima fac parte atașații navali, militari, ai aerului, culturali, de presă, științifici sau comerciali pe lângă misiunile diplomatice pentru servicii de specialitate. A doua categorie o formează atașații

diplomatici reprezentând primul grad în ierarhia agenților diplomatici. În a treia categorie îi găsim pe atașatii onorifici (honorary attache). Acestia sunt voluntari nesalariați, tineri cu o anumita poziție sociala care, îndeosebi în sistemul englez, își petrec o perioada de timp într-o ambasadă sau într-o legăție la terminarea studiilor universitare, pâna la stabilirea lor în societate.

Audiență. Intrevedere acordata unui diplomat de către un reprezentant oficial al statului de reședință. Audiența poate avea drept obiect: comunicarea unor informații sau obținerea de informații, formularea unor propuneri (de ex., pentru încheierea unui tratat între cele doua state), transmiterea unei declarații cu privire la poziția statului reprezentat, efectuarea unui demers într-o problema concretă etc.

Un loc aparte îl ocupă audiențele protocolare, situație în care diplomatul face unui înalt demnitar din țara de reședința o vizită de curtoazie, fie la sosirea la post, fie la plecarea definitivă din țara în care este acreditat. Audiența de prezentare a scrisorilor de acreditare este, de obicei, solemnă, în timp ce prezentarea scrisorilor de rechemare se face în cadrul unei audiențe particulare.

Baza militara. Regiune special amenajată și dotată pentru efectuarea de operații militare. Baza militara poate fi: terestră, maritimă, aeriană sau mixtă, ocupată sau neocupată de trupe.

Beligeranță. (fr. beligerant, eng. belligerent). Termenul definește situația juridică a unui stat aflat în război cu alt stat. Statele beligerante au anumite drepturi

și obligatii, care sunt stabilite prin legile și obiceiurile războiului.

Acestea se aplică atât statelor beligerante, cât și părților aflate într-un conflict armat cărora li s-a recunoscut calitatea de răsculați sau de beligeranți.

Buletin de curier. Document special, nominal, eliberat de Ministerul de Externe sau de misiunea diplomatică, care conferă posesorului sau dreptul de a transporta corespondența diplomatică. Buletinul de curier este vizat, uneori, la misiunea diplomatică a statului unde se transportă poșta diplomatică.

Bună vecinătate (engl. good neighbour policy/politica bunului vecin). Indică politica de bună vecinătate dusă de țări aparținând aceluiași continent, chiar când acestea au sisteme politice și sociale diferite.

Bune oficii (fr. bons offices, engl. good offices). Prin 'bune oficii' un stat intervine în litigiul existent sau pe cale să se declare între alte două state, mijlocind soluționarea pașnică a diferendului.

Punând bunele sale oficii la dispoziția a două state părți într-un litigiu, un guvern joacă un rol mai important decât acela de simplu canal de comunicație.

Bunele oficii nu se confundă cu mediația - mijloc de rezolvare pașnică a litigiilor internaționale - care presupune conducerea efectivă a tratatelor de către mediator.

Caducitate. Încetare a efectelor unui tratat pe care nici una din părțile semnatare nu-l mai aplică sau nu-l mai recunoaște. Caducitatea rezultă fie din faptul că tratatul nu mai corespunde cerințelor dezvoltării relațiilor dintre statele semnatare sau stadiului de dezvoltare a dreptului internațional, fie din cauza că obiectul pentru care a fost încheiat a dispărut, fie din pricina ca a apărut o situație care face tratatul inaplicabil.

Carta. a) Instrument diplomatic important prin care statele semnatare stabilesc anumite principii în vederea respectării lor; b) tratat care stabilește crearea unei organizații internaționale importante, determinându-i competența și modul de funcționare.

Casus belli. In literatura de specialitate este considerat casus belli 'un act săvârșit de un stat împotriva altuia, de natură a justifica războiul' sau 'orice eveniment care ar constrânge un stat să recurga la razboi'. Este vorba de un eveniment care 'compromite sau amenință în mod grav interesele fundamentale ale unui stat, violând drepturile fundamentale ale acestuia, ca onoarea sau independență'.

In vechile tratate se prevedea uneori ca incalcarea lor de părțile semnatare constituie casus belli (exemplu: art.2 din Tratatul de la Paris incheiat între Austria, Franta și Marea Britanie la 15 aprilie 1856).

Dreptul internațional contemporan interzice războiul de agresiune (principiul neagresiunii), astfel încât în sfera de aplicare a expresiei casus belli intra războaiele de autoapărare, individuală sau colectivă .

Casus foederis. Este clauza dintr-un tratat de alianță care cuprinde obligația statelor de a acționa în comun în condițiile prevăzute de tratat.

Expresia casus foederis desemnează și evenimentul care realizează condițiile cerute pentru îndeplinirea obligațiilor de asistență asumate de aliați.

Un atac armat poate fi în același timp un casus foederis și un casus belli, deoarece justifică reacția țării atacate și, în același timp, îi dă dreptul să ceară punerea în aplicare a măsurilor de asistență, prevăzute de tratatul de alianță.

Exemplu de casus foederis : Art. 5 și 6 din Tratatul de la Washington din 1949 (al Atlanticului de nord) .

Ceremonial diplomatic. Totalitatea regulilor protocolare și de curtoazie cu privire la onorurile și la distincțiile acordate diplomaților

în funcție, după clasa/rangul lor. Ceremonialul diplomatic cuprinde indicații referitoare la ordinea diplomațiilor la locurile de onoare, la întâmpinarea lor la sosirea în țară sau la plecarea lor, cu ocazia recepțiilor și a audiențelor solemne sau a audiențelor particulare, la vizite de eticheta, la distincțiile și cadourile cu care este onorat un diplomat străin în anumite ocazii etc.

Cetățenie. Legătura politică și juridică între o persoană fizică și un stat care îi conferă toate drepturile și obligațiile prevăzute de Constituție, de legi și de alte acte juridice ale statului respectiv. Această legătură se menține și atunci când persoana nu se află pe teritoriul statului și se exprimă prin dreptul statului de a acorda protecție diplomatică cetățenilor săi, precum și prin toate drepturile și obligațiile pe care le are cetățeanul față de statul său. Cetățenia se dobândește, de obicei, prin naștere după dreptul sângelui (*jus sanguinis*) sau după dreptul solului (*jus soli*); ea se mai poate dobândi prin naturalizare (încetățenire; acordarea calității de cetățean unui străin) și prin opțiune (facultate acordată locuitorilor unui teritoriu trecut de la un stat la altul de a alege cetățenia vechiului stat). Se pierde prin renunțarea la cetățenie sau prin retragerea ei de către stat (ultimul fiind apreciat, în doctrina de specialitate, ca „abuz specific regimurilor dictatoriale”). În documentele de drept internațional, cetățenii se mai numesc și „naționali” sau „resortisanți”. Când o persoană posedă cetățenia a două state, este bipatrid, iar când nu are cetățenia nici unui stat, ne găsim în fața unui caz de apatridie.

Cifru diplomatic. Ansamblu de caractere convenționale (cifre și semne) folosite pentru transmiterea corespondenței diplomatice operative (telegramele).

Comitas gentium. Expresia provine de la cuvântul latin *comes* = tovarăș. În limba franceză îi corespunde expresia *courtoisie internationale*.

Curtoazia si respectul pe care statele le manifestă unele față de altele sunt indicate prin această expresie; ea evoca norme de comportament, a căror nerespectare nu constituie un ilicit internațional, ci o nesocotire a solidarității, fiind totodată un obstacol în calea bunei înțelegeri ce trebuie să existe între popoare .

Compromis (fr. si engl. compromis d'arbitrage sau compromis). Acordul intervenit între două state care convin să transmită spre rezolvare, unei instante arbitrale sau judiciare internaționale, un litigiu pendinte între ele.

Prin 'compromis' (care mai este denumit si 'compromis de arbitraj') se stabilește și procedura de urmat pentru soluționarea litigiului.

Comunicat. Informare oficială despre mersul sau rezultatul tratativelor internaționale, despre acordurile internaționale încheiate, despre operațiunile militare curente etc. Poate fi scurt o informare laconică asupra faptelor, sau dezvoltat, cuprinzand o expunere amănunțita a desfășurării evenimentelor, negocierilor, descrierea acordurilor încheiate, inclusiv textele lor etc. Un comunicat comun adoptat de două sau mai multe state poate nu numai să exprime un acord de voință asupra unor poziții de adoptat, a unor măsuri de luat în probleme internaționale, ci și să echivaleze cu un tratat internațional.

Conferințe si congrese internaționale. Sunt reuniuni ale reprezentanților diferitelor state convocate în scopul examinării unor probleme de interes comun. Se deosebesc de organizațiile internationale prin caracterul lor temporar, obiectivele limitate și lipsa unui cadru organizatoric instituțional.

Între conferințe si congrese nu exista practic vreo deosebire. Unii autori sunt de parere ca termenul 'conferință' este mai potrivit pentru întâlnirile internaționale la care sunt reprezentate numai

parțile direct interesate (exemplu: statele învingătoare într-un război); când la reuniune participă și alte state (exemplu: statele învinse și statele neutre), termenul 'congres' ar fi mai corect. Autorii admit că și această distincție este discutabilă.

Conflict internațional. Neînțelegere între state, ciocnire între interesele lor în legătură cu anumite probleme internaționale care pot duce la folosirea forței. Reglementarea pașnică a conflictelor și litigiilor internaționale este un principiu de drept internațional obligatoriu pentru toate statele, înserat în Carta ONU (art.2).

Convenție (fr. convention, engl. convention). Este denumirea dată în mod frecvent înțelegerilor internaționale intervenite în domenii speciale.

Această denumire nu are o semnificație juridică specială deoarece nu există un uz sistematic sau exclusiv al unei anumite nomenclaturi pentru anumite tipuri de tranzacții internaționale.

Corp consular. Totalitatea reprezentărilor consulare (consul general, consul, viceconsul sau agent consular) care funcționează într-o anumită localitate (oraș, port, regiune etc). În cadrul corpului consular, precăderea consulilor se stabilește în funcție de rang și de clasă, iar în cadrul aceluiași rang, după data intrării în funcție în mod oficial, a consulului cu gradul respectiv, în circumscripția consulară respectivă.

Corp diplomatic (fr. corps diplomatique; în limba engleză se folosește expresia diplomatic body). În sens larg, corpul diplomatic este compus din totalitatea agenților diplomatici aflați pe teritoriul statului de reședință, împreună cu membrii familiilor lor.

Corpul diplomatic, în sens restrâns, este alcătuit din șefii reprezentanțelor diplomatice.

Corpul diplomatic este reprezentat de un decan (fr. doyen, engl. dean), care este șeful misiunii diplomatice, cel mai vechi acreditat în statul de reședință, cu rangul cel mai înalt.

Consilier (fr. conseiller, engl. counselor). Este titlul pe care-l poartă secretarul în gradul cel mai înalt de la ambasadă (și în cazuri excepționale de la o legăție). În sistemul englez, consilierilor de la ambasadele importante, cum sunt cele de la Paris sau Washington, li se acordă rang de miniștri. În lipsa șefului misiunii, consilierul preia conducerea ca însărcinat cu afaceri (charge d'affaires).

De facto. Expresie latinească însemnând „de fapt” și indicând aspectele faptice ale unei situații, spre deosebire de aspectele ei juridice, de drept „de jure”.

Demers (fr. demarche, engl. representation). Demersul diplomatic constă în acțiunea desfășurată de o misiune diplomatică pe lângă guvernul statului acreditat în exercițiul funcțiilor sale.

Expresia 'a face demers' (fr. faire une demarche) se aplică oricăror acțiuni diplomatice: comunicarea de informații statului acreditat, solicitarea unor informații de la acesta, formularea de propuneri, cereri pentru acordarea de către statul acreditat a unor drepturi, ori pentru încetarea unor acțiuni neprietenești etc.

Depline puteri (fr. pleins pouvoirs, engl. full powers). Expresia 'depline puteri' înseamnă, în dreptul internațional contemporan, un document care emană de la autoritatea competență a unui stat prin care o persoană este desemnată să reprezinte statul respectiv pentru negocierea, adoptarea sau autentificarea textului

unui tratat, exprimarea consimțământului statului de a se obliga prin tratat sau pentru îndeplinirea oricărui act referitor la un tratat.

Embargo. Măsură cu caracter preventiv care constă în interzicerea importurilor, exporturilor sau a ieșirii din porturile unui stat a navelor străine, sau reținerea forțată a bunurilor de orice fel aparținând unui tert, pe care le sechestrează. Embargoul se instituie, de obicei, la începutul unui conflict armat. Deseori embargoul depășește caracterul unei măsuri de prevedere, îmbracând forma unor acțiuni de constrângere în vederea realizării unor scopuri politice sau economice. Carta ONU prevede posibilitatea stabilirii embargoului ca măsură colectivă de represalii față de statele ale caror acțiuni constituie o amenințare pentru pacea și securitatea internațională.

Exequatur. Termen latin însemnând : 'să se execute !' La înființarea unui consulat, dacă statul de reședință este de acord cu numirea reprezentantului consular, eliberează un exequatur, actul prin care guvernul țării unde consulul își va desfășura activitatea îl recunoaște și autorizează în mod oficial să îndeplinească funcțiuni consulare pe teritoriul său (în orasul sau regiunea stabilită în prealabil).

Exequatur-ul se prezintă fie sub forma unui document special, fie sub forma unei mențiuni pe patentă consulară.

Patenta consulară este documentul oficial semnat de șeful unui stat sau eliberat de șeful statului și semnat de ministrul afacerilor externe, prin care se face numirea șefului de post consular, în care se menționează țara de reședință, circumscriptia consulară și clasa consulului respectiv.

Extradare (fr. extradition, engl. extradition). Actul prin care statul de refugiu predă pe criminal statului pe teritoriul căruia s-a săvârșit crima, pentru a fi supus jurisdicției penale a acestui stat.

Extradarea se acorda în baza tratatelor de extradare pe care statele le încheie între ele.

Delictelor politice nu intra, de regula, în sfera tratatelor de extradare.

Fine de neprimire (fr. și engl. *fin de non recevoir*). Expresia, specifică dreptului procedural, indică orice excepție ridicată de parat pentru a obține respingerea acțiunii judecătorești înainte de a se intra în dezbaterile fondului procesului.

În limbajul diplomatic se vorbește de un 'fine de neprimire' pentru a indica refuzul din partea organului căruia i s-a adresat demersul diplomatic de a lua în considerare chestiunea supusă.

Când un diplomat spune că demersurile sale au întâmpinat un 'fine de neprimire' este totuși cu a spune 'au refuzat pur și simplu să se ocupe de problemă'.

Gentlemen's agreement. Denumire pe care o poartă, de obicei, înțelegerile nescrise stabilite între state. Faptul că sunt verbale nu reduce cu nimic însemnătatea obligațiilor asumate de părți. Dificultatea în stabilirea acestor acorduri constă, pe de o parte, în a preciza conținutul și volumul obligațiilor luate de diferite părți contractante, pe de altă parte de a preciza dacă persoanele care au încheiat acordul (de exemplu ministrii de externe) își asumă angajamentele pentru timpul cât rămân în guvernul pe care-l reprezintă sau angajează statul respectiv indiferent de guvernul acestuia. Datorită acestor greutăți, guvernele recurg foarte rar la această formă a tratatelor internaționale.

Incident. Eveniment neașteptat, de proporții relativ restrânse, care poate provoca o înrăutățire bruscă a relațiilor dintre statele implicate. El se datorește încălcării de către un stat sau de către organele sale a normelor dreptului internațional sau a

drepturilor și intereselor legitime ale altui stat, cu privire la frontierele sale. - Incident diplomatic, acțiune care se ivește fie atunci când se încalca imunitatea diplomatică sau celelalte drepturi ale reprezentantului diplomatic al unui stat, fie când un diplomat comite un act ce depășește competența sa sau săvârșeste acte inamicale față de statul de reședință.

In clar (fr. și eng. en clair). Comunicările scrise expediate în limbaj obișnuit (nu în cod secret sau în cifru) sunt comunicări în clar'.

Astfel de mesaje se trimit atunci când se urmărește ca guvernul statului de reședință să ia cunoștință de conținutul lor.

Memorii (fr. memoire, engl. memorandum). Memoriile se deosebesc de notele verbale sau semnate, prin aceea că nu încep printr-o introducere formală, nu au formula de curtoazie în încheiere și nu sunt semnate și nici sigilate.

În practica demersurilor diplomatice, memoriile sunt folosite sub diferite denumiri: pro-memoria, deduction, expose de motifs, memorandum, aide-memoire.

Memorandumul este redactat la persoana a III-a, fiind folosit, de obicei, ca anexa la o nota, spre a dezvolta pe larg aspectele politice și juridice ale problemei expuse în notă.

Aide-memoire-ul este un scurt memoriu pe care un ambasador îl remite Ministerul Afacerilor Externe înaintea și în scopul unei întrevederi sau în cursul tratativelor ori în cadrul convorbirilor, în scopul punctării aspectelor problemei care face obiectul discuțiilor.

Modus vivendi (mod de existență) Este denumirea ce se dă unui acord sumar pe care statele îl încheie, de obicei, pe termen

scurt, în mod provizoriu, cu intenția de a-l înlocui ulterior printr-un tratat sau convenție conținând clauze mai detaliate și încheiat pe o perioadă mai lungă.

Se recurge, în practică la *modus vivendi* atunci când situația dată nu permite momentan încheierea unui acord permanent sau pe un termen mai îndelungat .

Nota diplomatică (fr. note diplomatique, engl. diplomatic note sau simplu 'note'). Este forma cea mai uzuală în care se fac demersurile diplomatice.

Persona non grata. Atunci când șeful unei misiuni diplomatice sau oricare alt membru al personalului diplomatic, administrativ sau tehnic al misiunii devine inacceptabil pentru guvernul statului acreditat, acesta îl declară 'persona non grata' informând statul acreditat.

Statul acreditat este suveran în aprecierea și luarea hotărârii. Agentul diplomatic declarat 'persona non grata' trebuie să fie rechemat de statul acreditat.

Placement. Prin acest termen, în practica diplomatică engleză se înțelege știința plasării oaspetilor la o masă oficială, în așa fel încât cerințele protocolare să fie satisfăcute.

Protocol (fr. protocoles, engl. protocol). Este denumirea ce se dă, în practica multor înțelegeri sau acte internaționale.

În general, prin termenul de protocol este desemnat un act accesoriu la un tratat preexistent, în scopul de a-l aplica, de a-l prelungi, de a-l interpreta, de a-l completa sau de a-l modifica.

Același termen desemnează uneori un acord intervenit între state, cum este de exemplu Protocolul de la Geneva din 1925 pentru

interzicerea folosirii gazelor asfixiante, toxice sau altele asemenea, ori a mijloacelor bacteriologice.

Se numesc protocoale și procesele-verbale privind dezbaterile conferințelor internaționale, dacă aceste procese-verbale sunt semnate de reprezentanții statelor participante.

Tot protocol este deseori numit (pe lângă 'proces-verbal') instrumentul constatator al schimbului sau depunerii instrumentelor de ratificare a unui tratat.

Rațiune de stat (fr. și engl. *raison d'État*). Teorie politică și diplomatică potrivit căreia interesele de stat au prioritate asupra oricărui considerente de morală și drept.

Resortisant (fr. *ressortissant*). Termen prin care se desemnează, în dreptul francez, orice persoană supusă protecției Republicii Franceze. Deosebirea dintre *ressortissant* și *citoyen* corespunde celei care se face în limba italiană între *suddito* și *cittadino*; în limba engleză, între *allegiance* și *citizenship*; în limba germană, între *Staatsangehörigkeit* și *Nationalität*.

Astfel, sunt resortisanți indivizii aparținând populațiilor de pe teritoriul francez, deși nu se bucură de toate drepturile politice ale cetățenilor francezi.

Statu quo. (din expresia latină "in statu quo aute", având în limba română sensul 'în situația actuală'). Expresia, având o frecvență aplicativă în limbajul diplomatic, evocă o situație de fapt existentă la un moment dat, determinarea momentului de referință fiind foarte importantă.

În literatura engleză se folosește expresia *status quo*, cu aceeași semnificație. Se mai folosesc expresiile *statu quo ante bellum* sau *statu quo ante*, având sensul: 'în situația dinaintea războiului'.

Menținerea 'statu quo-ului' înseamna menținerea situației politice așa cum ea exista la un moment dat.

Tratat (fr. traite, eng. treaty). Prin tratat internațional în sens larg se înțelege actul juridic prin care se creează, se modifică sau se sting norme și raporturi juridice internaționale.

Comisia de drept internațional a O.N.U. a adoptat următoarea definiție: 'tratrat înseamna un acord internațional încheiat între state în forma scrisă și cu respectarea dreptului internațional, fie ca este încorporat într-un singur instrument ori in două sau mai multe instrumente și oricare ar fi denumirea ce i se dă'.

Ultimatum (fr. si engl. ultimatum). Ultimatum-ul este un document diplomatic redactat de regulă în formă de notă sau memorandum, în care se pun condiții irevocabile, reprezentând 'ultimul cuvânt' înainte de ruperea negocierilor. Prin ultimatum, una din părți aduce la cunoștința celeilalte că, dacă nu va primi un raspuns satisfăcător până la o anumita dată, la o oră determinată, se vor produce anumite consecințe.

Aceste 'consecințe' nu trebuie sa fie, neapărat, războiul; astfel, ultimatum-ul nu este sinonim cu 'declarația de război', așa cum este privit uneori.

Nu intotdeauna ultimatum-ul constituie un mijloc de intimidare; el poate fi o ultimă încercare de rezolvare pașnica a unui diferend internațional.

Valiza diplomatică (fr. la valise, engl. bag sau pouch). Prin aceasta expresie se desemnează, în practica diplomatică, coletul sau coletele care conțin documente diplomatice sau obiecte de uz oficial.

Valiza diplomatică nu poate fi deschisă nici reținută; ea este încredințată curierilor diplomatici, persoane care posedă pașapoarte speciale și care, în exercițiul funcțiilor lor, se bucura de protecție în statul acreditar.

Deși în practică valiza diplomatică conține și corespondența particulară, precum și obiecte de uz privat, tendința practicii diplomatice mai recente este de a limita folosirea valizei diplomatice la documentele strict oficiale.

<https://www.scritub.com/stiinta/stiinte-politice/TERMINOLOGIA-DIPLOMATICA-VOCAB25246.php>

Traduceți textile în limba ucrineană. Analizați limbajul diplomatic.

Основи дипломатичного протоколу та етикету

Дипломатичний протокол – це сукупність загальноприйнятих правил, традицій і умовностей, які дотримуються урядами, офіційними особами й дипломатами при виконанні своїх функцій в міжнародному спілкуванні. Слово протокол походить від грецького «protokollon » («protos» – перший, а «kolla» – клеїти), тобто, дослівно – правила оформлення документів. Пізніше це слово увійшло в дипломатичну практику і крім оформлення документів ним стали позначати всі питання етикету й церемоніалу. Правила дипломатичного протоколу базуються на принципі «міжнародної ввічливості». Протокол має міжнародний характер, оскільки його основні правила загальновизнані й у всіх країнах майже однакові. Проте кожна країна може вносити свої доповнення та поправки, відповідно до своїх національних

та релігійних традицій і звичаїв. Протокол – це вираження хороших манер у відносинах між державами. Складним є питання про те, в яких випадках норми дипломатичного протоколу є юридично обов'язковими, оскільки виходять з міжнародних договорів та звичаїв, а в яких – це просто правила міжнародної ввічливості. Правила дипломатичного протоколу призначені для підтримання нормальних відносин між державами та їхніми представниками за кордоном. Відповідно до правил, присутній на офіційній зустрічі має право на місце, відповідне до його рангу. Як сказав французький дипломат Ж. Камбон: «Правила протоколу в наш час здаються дещо старомодними. Але не дотримуватися їх так само безглуздо, як і не знімати капелюха при вході до церкви або взуття при вході до мечеті. По суті, не все вже так безглуздо в цих урочистих дрібницях і забобонах». Якщо дипломатичний протокол є «вираженням хороших манер у відносинах між державами, то дипломатичний етикет – це прояв хороших манер у відносинах між посадовцями, політичними і громадськими діячами, що представляють свою державу. Правила дипломатичного етикету диктують форми звернення, листування, строгий порядок нанесення візитів, проведення зустрічей і бесід, дипломатичних прийомів тощо. Вони ж пред'являють певні досить суворі вимоги до зовнішнього вигляду дипломата й дипломатичного службовця, його одягу, манер, поведінки. Окремі норми дипломатичного протоколу називаються церемоніалом: наприклад, церемоніал вручення вірчих грамот, церемоніал зустрічі й провідів офіційної делегації, церемоніал підписання міжнародних договорів тощо. Дипломатичний протокол кожного дипломатичного представництва включає в себе, насамперед, організацію прийомів. До кожного прийому необхідно уважно готуватися, враховуючи мету організації

прийому, місце його проведення. Для цього заздалегідь складаються списки запрошених, своєчасно надсилаються запрошення (за 10—12 днів до прийому), складається меню і план розсадки, якщо йдеться про сніданок, обід або вечерю.

<https://kuwait.mfa.gov.ua/storage/app/sites/46/balanutsa-o-rodzinki-diplomatii.pdf>

Українсько-румунські відносини на сучасному етапі. Проблеми та перспективи.

Падіння тоталітарного режиму Чаушеску і прихід до влади в Румунії демократичних сил у грудні 1989 р., а також проголошення незалежності України у 1991 р., внесли суттєві зміни в українсько-румунські відносини. Перед румунським парламентом і урядом, політичними партіями і громадськими організаціями постала проблема розробки нової стратегії двосторонніх стосунків.

8 січня 1992 р. Румунія визнала незалежну Україну, а 1 лютого 1992 р. встановила дипломатичні відносини з нею. На думку міністра закордонних справ Румунії Т.Мелешкану, «Україна — найважливіший сусід Румунії з політичної, економічної точок зору». В інтерв'ю газеті «Роминул» Т.Мелешкану підкреслював, зокрема, що Україна «є найбільшою країною, з якою межує Румунія, є дуже важливим ринком для нашої країни і, не в останню чергу, є країною, в якій проживає румунська національна меншина, є країною, до якої включені території, які були складовою частиною румунської національної держави». Тому відносини з Україною мають для Румунії «пріоритетний характер». Співробітництво Румунії з Україною в Чорноморському басейні, одній із зон напруги у російсько-українських відносинах бачиться румунським політиком як важливий «козир, який слід негайно використувати».

Посткомуністичні трансформації румунського суспільства та румунської влади не призвели до одужання від націоналістичної нетолерантності. Це виявляється у висуванні територіальних претензій до України радикальними політичними силами сусідньої держави, що вбачають у цьому дієвий чинник боротьби за владу, Нормальному розвитку міждержавних відносин завдає політичної шкоди активна тенденційна експлуатація двозначній політиці офіційного Бухареста деяких питань історії і передусім — національно-територіальної належності північної частини Буковини, Герцаївського краю, колишніх Хотинського, Акерманського, Ізмаїльського повітів Бессарабії.

Послідовно здійснюючи так звану політику «малих кроків» щодо Бессарабії і Північної Буковини, правлячі кола Румунії намагаються інтегрувати ці території спочатку в економічному і культурному планах, а потім і політично. Останнім часом румунська преса мусує тезу про те, що українсько-румунські кордони начебто не гарантовані міжнародними договорами і тому можуть бути переглянуті. Мотивується це тим, що Україна на той час, коли були підписані ці документи, мовляв, не була суб'єктом міжнародного права і не брала участі у їх підписанні. Саме територіальні питання затримують розробку і підписання двостороннього політичного договору між Україною і Румунією. Вже протягом кількох років ведуться переговори щодо підписання цього документу, але й досі не досягнуто зближення позицій обох сторін. Румунія продовжує наполягати на включенні у договір до преамбули Договору положення про засудження політичних наслідків таємного Протоколу від 23 серпня 1939 р. Бухарест не погоджується на включення статті щодо відмови від будь-яких територіальних претензій обох сторін. Румунські намагання перегляду кордонів не зустрічають жодної підтримки в Європі. На цьому тлі симптоматичними були марні спроби Румунії загальмувати входження України до Ради Європи.

Питання територіальної приналежності Північної Буковини і Південної Бессарабії, острова Зміїний, збирання «історичних» румунських земель до «унітарної румунської держави» зараз займають чільне місце у виборчих платформах усіх програмних документів практично усіх політичних партій Румунії. Український чинник відіграє складну роль у стратегії Бухареста щодо Молдови.

Негативно позначаються на розвитку українсько-румунських відносин спроби певних політичних сил і засобів масової інформації Румунії фальсифікувати політику України щодо румунської національної меншини. Націонал-радикальні кола в Румунії, друковані органи проводять відверту антиукраїнську пропаганду. Так, у статті «Троглодитний хохлізм», надрукованій в газеті «Флакера», підкреслювалося, зокрема, що «в Україні найгірше ставилися і ставляться до румунів, а серед сусідніх країн найбільша ворожість проявляється до Румунії», що «в переслідуванні північнобуковинських румунів, яким руйнують церкви, оскверняють могили, грабують майно, забороняють школи і культурну діяльність, пресу, у всьому цьому і в багато чому іншому винні хохли». Подібні матеріали в румунській пресі не поодинокі.

Насправді румунська національна меншина в Україні користується значно більшими правами, ніж українська в Румунії. Україна надавала і надає можливості румунському населенню отримати середню освіту рідною мовою навчання, створені умови для розвитку культури, збереження національних традицій тощо.

І все ж, незважаючи на складну історичну спадщину, наявні труднощі і проблеми, українсько-румунські відносини неухильно вступають у фазу прагматичного, взаємовигідного розвитку. Геостратегічне становище обох країн, їхні об'єктивні національні інтереси у важливих стратегічних питаннях поступово зближуються. Поглиблення реформ в обох країнах має створити базу для конструктивних румунсько-українських

взаємин. Зацікавленість у прискореній інтеграції до європейських структур також стимулює Бухарест до стриманості та реалізму.

Україна та Румунія продовжать переговори щодо кордону

Черговий раунд переговорів між Україною та Румунією з питання про режим державного кордону відбудеться 23—24 січня в Києві. Про це повідомив на брифінгу офіційний представник МЗС України Ігор Долгов, який очолював українську делегацію на україно- румунських консультаціях, що пройшли у понеділок. У договорі про дружбу та співпрацю між Україною і Румунією, підписаному в 1997 році, вказується, що у тому випадку, якщо сторонам не вдасться досягти згоди, вони можуть звернутися до міжнародного суду. Київ наполягає на підтвердженні Бухарестом лінії радянсько-румунського кордону. Дипломати обох країн відмовляються конкретизувати розбіжності між ними з цього приводу.

<http://kimo.univ.kiev.ua/ZPU/58.htm>

Посольство України в Румунії

Історія двосторонніх відносин України та Румунії

Україна розвиває різнобічні відносини добросусідства з Румунією як на двосторонньому рівні, так і у рамках міжнародних та регіональних структур.

Інтерес до послідовної підтримки та висхідного розвитку українсько-румунського діалогу виринає з глибин сивої давнини енеолітичної культури Трипілья — Кукутень та впродовж багатьох століть супроводжується невичерпними культурними та духовними зв'язками і чинні і нині.

Історія багатовікового українсько-румунського співжиття пронизана прикладами плідного взаємозбагачення

двох народів культурно-духовними цінностями, встановлення династичних шлюбних зв'язків між княжими дворами та обміну видатними духовно-просвітницькими постатями.

Київська княгиня Євдокія була дружиною воєводи Стефана Великого, а князь Михайло Вишневецький побрався з Княжною, дочкою молдовського воєводи Ієремії Могили. Про романтичний шлюб Тиміша Хмельницького та Руксандри Лупу написано чимало творів відомими українськими, румунськими та зарубіжними письменниками. В румунській землі покоїться прах полум'яних борців за незалежність України Івана Мазепи та Пилипа Орлика.

Професор Київської колегії Софроній Почацький заснував у 1640 році у Яссах першу слов'яно-греко-латинську колегію, а через рік, київські ченці започаткували в столиці Молдови друкарську справу. «Слов'янська граматика» українця Мелентія Смотрицького, що у 1697 році була перевидана у Снаговському монастирі, впродовж багатьох років використовувалась як навчальний посібник у князівській школі Бухареста. У XVIII столітті, полтавчанин Паїсій Величковський сприяв відновленню на румунських землях монастирського життя, перетворивши святі обителі у справжні духовно-просвітницькі цитаделі православ'я, а століттям раніше, нащадок молдовських князів Петро Могила став духовним лідером України. Українська письменниця Ольга Кобилянська народилася в місті Гура Гуморулуй, а класик румунської літератури Міхай Емінеску свою першу освіту здобував у Чернівецькій гімназії, де вивчав українську мову та культуру.

Україна козацької доби підтримувала посольські зв'язки практично з усіма її сусідами, серед яких Молдова та Валахія. Обмін дипломатичними представництвами мав місце і між Українською Народною Республікою та Румунією. У період 1918-1921 років у Ясах, а згодом у Бухаресті, діяла українська

місія, яку почергово очолювали А.Галіп, М.Галаган, В.Дашкевич-Горбацький і К.Мацієвич, а у Києві уповноваженими румунського уряду були генерали К.Коанда і К.Концеску.

Схожість стратегічних орієнтирів України і Румунії формує підґрунтя розбудови та зміцнення сучасних відносин між двома державами на основі європейських демократичних цінностей.

Розвиток та удосконалення потенціалу геостратегічного, торговельно-економічного, людського і культурного українсько-румунського співробітництва на засадах добросусідства, обопільної довіри та поваги до інтересів кожної з сторін, конструктивізму та взаємовигідного партнерства є важливими факторами у справі забезпечення і зміцнення стабільності, безпеки та співробітництва як у регіоні, так і в Європі.

<https://romania.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/183-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinoju-ta-rumunijeju>

25 років дипломатичних відносин між Україною та Австрією та тривала спільна історія

Проте наша спільна історія починається не лише на рубежі 1991/92 років. Австрія та Україна тісно пов'язані одна з одною ще з часів правління монархії Габсбургів –території Буковини та Галичини були частинами імперії цієї династії. Чисельні сліди стилю тих часів можна знайти сьогодні в архітектурі багатьох міст та містечок на території Західної України в Галичині та на Буковині. Львів та Чернівці випромінюють сьогодні як ніколи протягом останніх ста років архітектурними перлинами, які не лише є зразками неповторного спільного стилю, а й свідчать про багатство

культурного та інтелектуального життя в монархії. Чисельні позитивні імпульси не лише для імперії Габсбургів, а й для всієї Європи, надходили саме з цієї частини монархії, що сьогодні належить Україні. Відкриття посольства 25 років тому поклало початок інтенсивним відносинам на всіх рівнях. Саме значні історичні зв'язки, особливо з Буковиною та Галичиною призвели до сильної культурної присутності Австрії в Україні. Перші австрійські бібліотеки з'явилися у Львові та Чернівцях. На сьогоднішній день загалом відкрито 5 австрійських бібліотек по всій країні, а також, крім того, нещодавно відкрита у 2016 р. бібліотека імені Бернхарда Штільфріда, названа на честь одного з великих пропагандистів культурних і наукових зв'язків між нашими країнами. Львів також є тим місцем, де Австрія розпочала свою наукову співпрацю з Україною, відкривши офіс співпраці та призначивши наукового аташе. Цю співпрацю станом на сьогоднішній день було значно розширено. Економічні відносини розвивалися з самого початку дуже позитивно, австрійські інвестиції, зокрема в банківському і страховому секторах, створення спільних підприємств та розміщення компаній в Україні внесли значний вклад в розвиток економіки. Австрія сьогодні посідає п'яте місце за обсягом інвестицій в Україну. Австрійська авіакомпанія АUA стала першою західною авіакомпанією, яка з'єднала Київ із Західним світом, запустивши регулярний рейс до Відня. На сьогоднішній день існують також регулярні рейси до Львова, Одеси та Дніпра. Австрія також розширила свою присутність в Україні та налагодила більш тісну співпрацю з регіонами, створивши почесні консульства у Львові, Харкові, Одесі, Чернівцях, Дніпрі, і незабаром відкриє почесне консульство у Запоріжжі. Окремі федеральні землі та міста Австрії співпрацюють з

регіонами та містами-партнерами, у такий спосіб сприяючи створенню тісних контактів між народами обох країн. Саме ці контакти між людьми з усіх частин обох країн та з усіх верств суспільства мають важливе значення для порозуміння та зміцнення солідарності в Європі. Австрія підтримувала Україну також протягом останніх трьох непростих років, коли її суверенітет опинився під загрозою. Угода про Асоціацію та її частина – глибока і всеосяжна Угода про вільну торгівлю з ЄС – через 25 років після здобуття Україною незалежності нарешті вступлять в силу після їх обмеженого застосування починаючи з 2016 року. Розпочатий Україною три роки тому процес реформ є для країни та її народу складним, проте неминучим. Реформи сприяють тому, щоб, насамперед, наступне покоління в Україні мало кращі умови для життя та самовизначення. Особливо після подій на Майдані та навколо нього в 2014 році, це молоде, динамічне та мотивоване покоління працює в рамках дуже активного громадянського суспільства в Україні та невпинно рухають країну і процес реформ вперед. Разом з іншими країнами-членами ЄС та іншими державами Австрія також підтримує цей непростий процес. Особливим є той збіг обставин, що як раз у рік, коли ми разом відзначаємо чверть століття з дня встановлення дипломатичних відносин між нашими країнами, Австрія, яка цьогогоріч головує в ОБСЄ, робить активний внесок у вирішення конфлікту в Україні та навколо неї. Два візити Головуючого ОБСЄ, Міністра закордонних справ Австрії Себастьяна Курца, до України на початку 2017 року є свідченням того, що в цьому році Україна буде не лише в центрі уваги ОБСЄ, а й посідатиме центральне місце у наших двосторонніх відносинах. Посольство Австрії в Україні, Австрійський культурний форум в Києві, Офіс австрійського наукового аташе у Львові, Офіс уповноваженого

з питань освіти і науки в Одесі, Почесні консульства Австрії в Чернівцях, Львові, Одесі, Харкові та Дніпрі, всі п'ять австрійських бібліотек та всі інші австрійські установи в Україні дивляться у майбутнє зі сподіванням, що наступні 25 років відзначаться інтенсивним та ефективним співробітництвом з нашими українськими партнерами та Україною! Герміне Поппеллер, Посол

https://www.bmeia.gv.at/fileadmin/user_upload/Vertretungen/Kiew/Dokumente/25_rokiv_diplomaticnikh_vidnosin_mizh_Ukrajinou_ta_Avstrijeju_kurz.pdf

Politică, stat, jurisprudență

Greșeli și calchieri pe care le facem

Ore de audiență **nu ore de primire**

A decide o hotărâre **nu a lua o hotărâre**

Politică de agresiune **nu politică de agresie**

A declara război **nu a anunța război**

Armă albă **nu armă rece**

Organele administrației publice locale **nu organele autoadministrării locale**

A candida, a-și depune candidatura **nu a se balota**

Comisie de validare **nu comisie de mandate**

Fracțiune parlamentară **nu fracție parlamentară**

Instituție prezidențială **nu institut prezidențial**

A supune o problemă referendumului **nu a scoate o întrebare la referendum**

Securitate publică **nu obștească**

A scrie un proces-verbal **nu a scrie un protocol**

Deputatul își onorează mandatul **nu îndeplinește poruncile alegătorilor**

A vota pentru cineva **nu a-și da glasul**

Condiții optime **nu condiții optimale**

Situație extremă **nu situație extremală**

A se angaja într-un serviciu **nu a se aranja la serviciu**

Casă de marcaj **nu aparat de casă**

Libret, carnet de economii **nu cărticică de economii**

Bon **nu cec**

A face bon la casă **nu a bate cec la casă**

Chintal **nu centner**

Venit net **nu venit curat**

Investitor **nu investor**

Economie subterană **nu tenebră**

A ține evidență **nu a duce evidență**

A face inventarul **nu inventarizația**

A lucra pământul **nu a prelucra pământul**

Împrumut cu dobândă **nu împrumut cu procente**

A face bilanțul **nu a face totalurile**

A vinde, a desface mărfuri **nu a realiza mărfuri**

A fi la curent cu problemele **nu a fi în curs cu problemele**

Pensie alimentară, de întreținere **nu alimente**

A da, a aplica o amendă **nu a pune o amendă**

Adunare Generală **nu Asamblée Generală**

A depune o cerere **nu a da o cerere**

Birou de asistență juridică **nu Consultație Juridică**

Conștiință pătată, încărcată **nu murdară**

Viză de reședință, domiciliere **nu înscriere permanentă (propiscă)**

Viză de flotant **nu înscriere temporară**

A adopta o lege **nu a primi o lege**

Legea cu privire la **nu legea despre**
Condică de sugestii și reclamații **nu carte de plângeri și**
propuneri
A absolvi pe cineva de pedeapsă **nu a elibera de pedeapsă**
Curte Supremă de Justiție **nu Palată Superioară de Justiție**

Terminologie diplomatică

Дипломатична термінологія

accesiune	<i>приєднання</i>
acord	<i>угода</i>
agent diplomatic	<i>дипломатичний агент</i>
agrement	<i>агреман</i>
apatridie	<i>апатрид</i>
arbitraj internațional	<i>міжнародний арбітраж</i>
arhiva diplomatica	<i>дипломатичний архів</i>
armistițiu	<i>перемир'я</i>
asistentă juridica	<i>юридична допомога</i>
atasat	<i>аташе</i>
audienta	<i>аудіювання</i>
bază militară	<i>військова база</i>
beligerant	<i>воююча сторона</i>
buletin de curier	<i>посвідчення кур'єра</i>
bună vecinatate	<i>добросусідство</i>
bune oficii	<i>добрі послуги</i>
ceremonial diplomatic	<i>дипломатичний церемоніал</i>
cetățenie	<i>громадянство</i>

cifru diplomatic	<i>дипломатичний шифр</i>
compromis	<i>компроміс</i>
comunicat	<i>комюніке</i>
conflict international	<i>міжнародний конфлікт</i>
conventie	<i>конвенція</i>
corp consular	<i>консульський корпус</i>
corp diplomatic	<i>дипломатичний корпус</i>
demers	<i>демари</i>
depline puteri	<i>повноваження (уповн. особа)</i>
embargo	<i>ембарго</i>
exequatură	<i>екзекватура</i>
extradare	<i>екстрадиція</i>
gentlemen's agreement	<i>джентльменська угода</i>
incident	<i>інцидент</i>
memorii	<i>меморандум</i>
notă diplomatică	<i>дипломатична нота</i>
persona non grata	<i>персона нон-грата</i>
placement	<i>розміщення (за офіційним столом)</i>
protocol	<i>протокол</i>
rațiune de stat	<i>державний інтерес</i>
statu quo	<i>статус кво</i>
tratat	<i>договір</i>
ultimatum	<i>ультиматум</i>
valiză diplomatică	<i>дипломатична валіза</i>

Traduceți textele:

Румунська громада в Чернівецькій області

За даними перепису 2001 року в Чернівецькій області проживає 181,8 тис. румун. Румуни посідають друге місце за чисельністю. Місцем компактного проживання румунів є Герцаївський, Глибоцький, Сторожинецький, Новоселицький райони та м. Чернівці.

Національно-мовні особливості регіону враховуються в мережі шкіл і дошкілля. На даний час в області функціонують 47 ДНЗ з румунською мовою навчання і виховання. У 2009/2010 н.р. в області діяло 76- румуномовних шкіл та 13 – змішаних українською і румунською мовами навчання. Кількість учнів, які навчаються румунською мовою, складає 18880 осіб. Вищу освіту румуномовне населення може здобувати у Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича, де успішно функціонує кафедра класичної та румунської філології, у Педагогічному училищі Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича та інших учбових закладах.

В області напрацьовано систему заходів щодо задоволення культурологічних потреб. Вже традиційним стало проведення в Чернівцях румунською громадою, за підтримки обласної державної адміністрації, національних свят — “Мерцішор”, “Лімба ноастре чя ромине” та “Флоріле далбе”, в яких беруть участь усі національно-культурні товариства краю.

В області працює чимало національно-мистецьких колективів, найбільш відомими серед яких є румунські танцювальні ансамблі “Мерцішор” та “Ізвораш”, оркестри румунської музики

“Мугурел” та “Плай”. Хор “Драгош Воде”, який діє при Товаристві румунської культури ім. М.Емінеску, носить почесне звання “народний аматорський хоровий колектив”...

Румунські українці

Румунські українці — четверта за чисельністю етнічна спільнота Румунії, після румунів, угорців та циган (ромів). Згідно з даними перепису 2011 року, спільнота налічує 51 007 осіб

Українська діаспора переважно проживає в північній частині Румунії, на кордоні з Україною в Мармароцині і Буковині, а також у Подунав'ї (Північна Добруджа і Південна румунська Молдавія). Більше половини всіх румунських українців проживає в повіті Марамуреш на Мармароцині (34 027 чоловік), де вони становлять до 6,67 % всього населення. Велика кількість українців проживає також у Сучаві (8 506 осіб) і Тіміші (7 261 особа).

Як офіційна національна меншина українці мають одне зарезервоване місце в парламенті Румунії. 29 грудня 1989 року засновано Союз українців Румунії.

Культурно-освітнє життя

Шкільна реформа 1948 дала можливість для розвитку народився, сер, і вищої освіти українською мовою. Упродовж 10 рр. у Румунії існувало 120 народних шкіл з українською мовою навчання та паралельні класи з українською мовою навчання в гімназіях у Сереті, Сиготі й Сучаві і у пед. школах: в Сереті, Сиготі й Тульчі. Для шкіл створено різномодні підручники українською мовою, серед ін. «Курс іст. граматики

української мови» М. Павлюка та «Рум.-укр. словник» і «Укр.-рум. словник» - обидва за ред. Ю. Кокотайла.

Порівняно добре в Румунії представлена українська література. З 1970 у видавництві «Критеріон» у Букарешті, створеному для публікацій творів нац. меншостей . У 1960-их рр. у Букарешті вийшли збірки поезій О. Мельничука, Г. Клемпуша, О. Павліша, Д. Онищука; зб. новель і оп. І. Федька та С. Яцентюка; альманахи «Серпень» (1964; ред. Є. Мигайчук) та «Ліричні струни» (1968); т.ін.

<https://uk.wikipedia.org/wiki>

Cuprins

<i>Ministrul României la Atena, Ghica, către ministrul afacerilor externe, Sturdza</i>	3
<i>Ministrul României la Viena, Carp, către ministrul afacerilor externe, Sturdza</i>	4
<i>Mimistrul afacerilor externe, Sturdza către Regele Carol I (Sestri, Italia) </i>	5
<i>Справоздання Романа Смаль-Стоцького Андрію Ніковському</i>	7
<i>Documente diplomatice române seria a II-a Volumul 18 Partea a II-a 1 iulie – 31 decembrie 1936</i>	11
<i>Cuvânt înainte al ministrului afacerilor externe Bogdan Aurescu</i>	14
<i>Memorați termenii diplomatici propuși și găsiți termenii corespunzători în limba ucraineană</i>	17
<i>Основи дипломатичного протоколу та етикету</i>	33
<i>Українсько-румунські відносини на сучасному етапі. Проблеми та перспективи</i>	35
<i>Посольство України в Румунії. Історія двосторонніх відносин України та Румунії</i>	38
<i>25 років дипломатичних відносин між Україною та Австрією та тривала спільна історія</i>	40

<i>Politică, stat, jurisprudență. Greșeli și calchieri pe care le facem.....</i>	<i>43</i>
<i>Terminologie diplomatică. Дипломатична термінологія.....</i>	<i>45</i>
<i>Румунська громада в Чернівецькій області.....</i>	<i>46</i>
<i>Румунські українці.....</i>	<i>48</i>

Навчальне видання

Практикум з румунської дипломатичної термінології

Практикум

Укладач **Котюшко** Аделіна Давидівна

Відповідальний за випуск проф. Боднарук Б.М.

Комп'ютерний набір Котюшко А.Д.

Підписано до друку 02.07.2024. Формат 60x84/16

Електронне видання.

Ум.-друк. арк. 2,9. Обл.-вид. арк. 3,1. Зам. Н-056.

Видавництво та друкарня Чернівецького національного

університету імені Юрія Федьковича

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.